

Asiaa erilaisuudesta.

Taina Teerialho: Jopokompleksi.
WSOY 2005.

Erilaisuus ja poikkeavuus ovat teemoja, jotka monesti nousevat lasten- ja nuorten kirjallisuudessa tarinan kantavaksi rakenteeksi. Näin myös Taina Teerialhon *Jopokompleksissa*, joka kertoo 15-vuotiaan Miriamin tarinan. Jopokompleksi käsittelee erilaisuutta ja poikkeavuutta monella tasolla: äidin menettäminen onnettomuudessa, Miriamin jalkojen vammautuminen samassa onnettomuudessa, ja omalaatuinen keksijä-isä, joka on myös tuurijuoppo, toimivat tarinaa kannattelevina elementteinä. Tarinan ytimessä on ennen kaikkea kuitenkin Miriamin kiinnostus perinteisesti miehiseksi nähtyyn maailmaan eli autoihin ja niiden korjaamiseen, seikkoja jotka auttamatta tekevät työstä erilaisen.

Erilaisuuden teemaan nivoutuvat myös ystävyys ja sen pettäminen – miltä tuntuu ja mitä tehdä, kun paras kaveri pettää. Miriamin näkökulmasta tulee mainiosti esille myös perheongelmat ja traumojen purkaminen: kuinka isän terapia ja psykiatrilla käynnit ovat tyypilliseen suomalaiseen tapaan noloja ja hyssyteltäviä asioita. Mutta näyttää elämä positiivisen puolensakin, kun Miriam tajuaa löytäneensä jonkun jolle voi puhua, ja joka oikeasti ymmärtää.

Teerialho kirjoittaa sutjakkaasti, ja kirja on nopealukuinen. Minä-muotoinen kerronta toimii hyvin, vaikka välillä tekstissä on tosin sen verran mietiskelevä ote, että lukija ei välttämättä aina ymmärrä mitä Miriamin mietteet loppujen lopuksi tarkoittavat – teksti on monitulkintaista. Toisaalta tämä ärsyttää, mutta toisaalta hyvä, sillä Teerialho ei tarjoile valmiita ratkaisuja nuoren ihmisen elämässä vastaan tuleviin ongelmiin kuin kaupan hyllyltä. Ja näinhän asiat ovat elävässä elämässäkin – jokaisen on löydettävä oma tiensä.

Itse ihmettelin hiukan tarinan loppua – Miriam jää miettimään onko hän oppinut tapahtumista mitään. On ymmärrettävää, että ihminen oppii eritoten vaikeuksistaan, ja että tämä teema toistuu myös kirjallisuudessa. Itseäni vain ärsyttää paino-arvo, jonka oppiminen nykyään monesti saa – joskus tuntuu, että ihan kaikesta pitäisi oppia ja kehittyä. Miksi? Mitä lukemiseen tulee, eikö lasten ja nuorten pitäisi saada olla lapsia ja nuoria, ja joskus ihan vain nauttia hyvästä kirjasta?

Maria Loikkanen